СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 21. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го СІЧНЯ 1951. No. 21. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 26. 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ОСВІТА КРАЇНИ ЗАГРОЖЕНА ВІЙСЬКОВОЮ БРАНКОЮ

Вашингтон, 24 січня. — В імені Краєвого Виховного Товариства склав свідоцтво перед сенатською комісією воєнної підготови Ралф В. МекДоналд у справі побору 18-річної молоді до військової служби на 27 місяців. З уваги, що саме в такому віці багато молоді віддається науці, МекДоналд вважає, що їхній побір буде великим ударом для майбутности країни. Він заявив, що найновіший законопроєкт департаменту оборони становить „найповажнішу і найбільше революційну програму відносно високої освіти за всі часи існування незалежности Злучених Держав".

Коли йдеться про фінансовий бік мобілізації, то про це говорила асистентка секретаря оборони, Анна Розенберґ, у комісії збройних сил палати репрезентантів. Вона твердила, що цей плян заощадить податковцям $700,000,000 річно і дасть країні на 50 відсотків кращих вояків ніж це є досі, коли набирається 19-річних молодців на 21 місяців. Вона з'ясувала найновіший поборовий плян як такий, що запевнює „найбільшу довготривалу забезпеку найменшими видатками в людях і грошах".

Члени сенатської комісії висловлювали рішуче протилежні думки про бранку 18-річних ніж Ралф МекДоналд.

ЕПІДЕМІЯ Й ЕКОНОМІКА

Ню Йорк. — З нагоди започаткування цьогорічної кампанії за збирання десятаків — „марч оф даймс" — на досліди й лікування дітоочого паралїжу, Бейзіл О'Коннор, голова організації, що має назву „Краєва Фундація Дітоочого Паралїжу" вислав статтю до часописів під згаданим вгорі заголовком. У ній він вказує, які втрати терпить країна від недуги дітоочого паралїжу, Щоб зарадити таким втратам, нема іншої ради, як лікувати саму недугу. Цим займається згадана фундація, одначе вона дістає замало жертв від громадянства. Саме тому, що нема фондів, недуга дітоочого паралїжу росте до розмірів епідемії, як це бувало в минулому році. З цих причин громадянство повинно поспішити з обильними жертвами на установи, які займаються спиненням некуги. Саме тепер фундація розіслала до домів у листах зазиви й готові формулярі, якими можна пересилати срібні десятаки — „дайми" — на згадану благородну ціль. Недуга — це така сильна небезпека, від якої повинні берегтися усі громадяни без огляду на раси й фінанси. Врятуватися можна не одинцем, а спільними зусиллями, отже й жертвами на поборювання недуги.

● Університет Єйл у Ню Гейвен призначив $5,000,000 на лябораторію для атомових студій. Гроші мають дарувати колишні студенти, які належать до товариства „алюмнів" цього університету.

ЗАРОБІТКИ ПІД СОВЄТАМИ НА 86% МЕНШІ НІЖ В АМЕРИЦІ

Ню Йорк. — „Платні американських робітників впали б кінець-кінцем на 86%, якщо б Америка однієї ночі перейшла на совєтський спосіб господарки", сказав Ралф Врайт, асистент секретаря праці у промові на зібранні у Валдорф Асторія Готелю. Там відбувався обід на честь Вилйема Ґріна, предсідника Американської Федерації Праці. „Щоб приноровитися до совєтського життєвого стандарту, американський робітник мусів би віддати кожний п'ятий доляр" — сказав Врайт на підставі статистики, призбираної в департаменті праці у Вашинґтоні. У практиці це виглядало б так, як діється в Совєтах. Там робітник мусить працювати чотири з половиною годин, щоб заробити на фунт волового м'яса, саме тоді, коли американський робітник заробляє таку вартість за 29 мінут. Амер. робітник заробляє на один тузин яєць впродовж 27 мінут, а російський впродовж двох з половиною годин. „Богу дякувати, що в нас нема комуністичного режиму!" кликав Врайт.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРОТИ КОМПРОМІСУ З АҐРЕСОРОМ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В О. Н. ЗАКЛИКАЄ ІНШІ НАЦІЇ ДО РІШУЧОСТИ РАДИ ЇХ ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ. — АЗІЙСЬКО-АРАБСЬКІ КРАЇНИ ВИДВИГАЮТЬ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ.

Лейк Соксес, 25. січня. — Американський представник в Об'єднаних Націях, Ворен Р. Остин, зайняв вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї рішуче і безкомпромісове становище проти комуно-китайського аґресора, домагався його осуду, закликаючи до такої ж рішучости всі інші нації, ради їхньої власної безпеки. Він пропонував кожній нації ставитися в положення Кореї та зайняти таке становище, яке вони зайняли б на випадок нападу на них самих, що завжди може статися. Обороняючи Корею, кожна нація обороняє себе саму — твердив Остин. Негайно після тої остороги бльок 12 азійських і арабських країн вніс нову резолюцію, рекомендуючи сімом країнам: Злученим Державам, Британії, Франції, Совєтському Союзові, комуністичному Китаєві, Індії та Єгиптові відбути конференцію для „провірки" можливостей замирення на Далекому Сході. Стверджується, що нова резолюція є до тої міри „водниста", що не сягає навіть так далеко, як самі комуно-китайські пропозиції, бо взагалі не згадує про перемир'я, тоді як Пейпінґ вже сам пропонував „обмежене завішення зброї". Це дає тим більші надії на можливість прийняття більшістю американської резолюції зі засудом комуністичного Китаю за аґресію. В користь цеї резолюції вже висловилася велика частина членів О. Н., включно з Францією і Британією, хоча Британія є проти санкцій.

ІНДІЯ РЕЧНИКОМ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ В О.Н.

Ню Делгі, Індія, 25. січня. — Індія, сама загрожена комуністичним аґресором з усіх боків, стала в останньому часі до деякої міри речником червоно-китайського аґресора в О. Н., докладаючи всіх зусиль до його, якщо вже не виправдання то бодай безкарности. Вчора, під час обговорювань комуно-китайської аґресії в Політичному Комітеті, індійський премієр Неру виступив гостро проти американських пропозицій засуду аґресора, заявляючи, що червоний Китай прямо „рветься" до мирного полагодження корейського конфлікту та інших далеко - східних проблем. В радіопромові до народу Неру твердив, що становище Злучених Держав „не може довести до миру", але навпаки, тільки до загострення конфлікту та до „замкнення дверей" для його мирного полагодження. Неру з черги пропонував, що вину за комуністичну аґресію повинні перебрати всі, а не звалювати її тільки на червоний Китай. Рівночасно в Об'єднаних Націях з боку індійської делеґації поширюється інформації, мовляв, китайські червоні, хоча і відкинули американське домагання негайного припинення воєнних дій, проте вони практикують „тихе перемир'я", бо не продовжують наступу. В деяких колах навіть видвигається думку, що червоні готові відступити поза 38-му паралелю без окремого договорення в цій справі, — якщо б тільки Злучені Держави погодилися на конференцію в інших проблемах та, — очевидно, — задовольнили „принципові" комуно-китайські домагання. Це не зменшує американської рішучости проти аґресії та проти всяких позакулісових спроб добитися не тільки її безкарности, але ще й винагороди за неї у формі признання аґресорові місця в О. Н.

АЛЮМІНІЙ З КАНАДИ ДЛЯ ЧЕРВОНИХ КРАЇН

Вашинґтон. — Канадійська фірма під назвою „Алкан", як один з трьох продуцентів алюмінію в Канаді, переслала до країн за Залізною Заслоною 5,500 тон цього металю за рік 1950, хоч як мало його мають самі демократії. Це стало відомим у Конґресі підчас свідоцтва в комісії нижчої палати, чи постачати дальше фонди на розвиток продукції металів для оборонних цілей. Свідок Ричард Ґінолдс виявив, що урядові канадійські звіти виказують посилки алюмінію до комуністичних країн в минулому році. ЗДА підтримують фінансово продукцію алюмінію в Бритиш Колумбії, на що призначено в бюджеті біжучого року пів біліона долярів.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РЕЙДИ АЛІЯНТСЬКИХ ПАТРУЛЬ В КОРЕЇ

АЛІЯНТСЬКІ ВІЙСЬКА УВІЙШЛИ ДО ГОЕНҐСОНҐ. ЛЬОКАЛЬНІ БОЇ НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ.

Токіо, 25. січня. — Вчора аліянтські війська вже другий день з черги виконали найглибший рейд у ворожу територію, увійшовши в місто Гоенґсонґ, около 33 милі на південь від 38-ої паралелі на центральному секторі фронту. Рейд виконала колона з около 100 вояків, очолювана чотирьома танками та під постійним прикриттям авіяції. Гоенґсонґ лежить приблизно 12 миль на північ від зайнятого вчора знову аліянтами зруйнованого міста Вонджу. Під час рейду розбито більший відділ ворожих військ. Аліянтські рейди глибоко в „нічию" територію, яку творить широка на 40 миль смуга між головними аліянтською і ворожою лініями, стала тепер своєрідною стратеґією аліянтської ініціятиви на фронті, як аліянти намагаються вдержати свої теперішні лінії, а ворог, постійно „турбований" аліянтськими сухопутніми і повітряними рейдами, не може сконцентруватися до заповідженого і сподіваного нового генерального наступу. Під час рейдів, аліянтські війська виводять з рівноваги ворожий фронт, завдають йому втрат та здобувають полонених, зізнання яких допомагають встановлювати кожночасно становища і силу ворожих військ. Тактику рейдів починають застосовувати аліянти вже теж на західному секторі фронту, як більший відділ їх військ зробив вчора несподіваний наскок на Йонґвол. Тільки мала і доривочна акція була вчора на східній ділянці фронту. Вчора вже третій день з черги появилася в повітрю більша кількість ворожих, совєтського виробу, боєвих літаків, що намагалися атакувати з'єднання аліянтської авіяції над Північною Кореєю. Після короткого бою один ворожий літак був збитий а другий пошкоджений. Аліянтські літаки без втрат і шкод вернулись на свої бази, виконавши доручені їм місії. Аліянтське командування стверджує, що від 1-го листопада, коли почалася масова комуно-китайська інтервенція на фронті, 27 ворожих літаків були збиті і поважна кількість пошкоджених. Всі ворожі літаки є совєтського виробу, керовані теж пільотами „неозначеної національности". Сильні з'єднання аліянтської авіяції продовжували вчора масові налети на ворожі воєнні об'єкти та на концентрацію ворожих військ.

20,000 ЧЕРВОНИХ ПАРТИЗАНІВ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ

Корея, 25. січня. — Аліянтське командування стверджує, що за аліянтськими лініями в Південній Кореї є около 20,000 червоних партизанів, що їх тепер послідовно винищують аліянтські військово-поліційні сили. Партизани не ведуть тепер концентрованої акції, очікуючи правдоподібно на новий генеральний наступ на фронті. Одна партизанська група має нараховувати около 9,000 вояків. Концентрованою акцією проти них, аліянтські війська не дають їм можности вдержувати між собою контакту та з кожним днем „проріджують" їхні ряди, вбиваючи пересічно 125 партизанів денно.

ГОНҐ КОНҐ ПРИПИНИВ РАДІОПЕРЕСИЛАННЯ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Гонґ Конґ, 25. січня. — Управління цеї британської колонії припинило вчора радіопересилання „Голосу Америки" в кантонському діялекті для китайського континенту, заповняючи програму вістками для китайців в мандаринському північно-китайському діялекті, перебираючи їх від ББС. Цю зміну введено з огляду на деякі розбіжности американської і британської політики щодо Китаю.

АМЕРИКА ХОЧЕ ВІД БРИТАНІЇ ВИЯСНЕННЯ В СПРАВІ ОЗБРОЄННЯ

Лондон, 25. січня. Американський амбасадор Волтер С. Ґіфорд, відвідав вчора британського премієра Атлі та прохав його вияснень щодо британського пляну пристосування зброєневої програми в рямках спільної оборонної підготовки. Амбасадор Ґіффорд звернувся безпосередньо до премієра Атлі, бо міністер закордонних справ Бевин знову нездужає. Інтервенція амбасадора віддзеркалювала теж загальне невдоволення з останнього становища Британії в американській акції для припинення комуністичної аґресії в Азії, хоча про це не було мови. Амбасадор Ґіффорд тільки заявив премієрові, що це було б мудро і на місці сказати світові в найближчому часі, що думає і плянує Британія для пристосування свого озброєння в рямках загальної оборонної підготовки Заходу. В міжнародних дипломатичних колах побоюються, що Москва завдяки заарaнжованій нею комуністичній аґресії в Кореї готова бодай частинно добитися своєї мети та послабити політичну єдність демократичного табору.

ЗАХІДНІ КРАЇНИ ЗА ПЕРЕГОВОРИ З РОСІЄЮ ЗА ВСІ СПІРНІ СПРАВИ

Вашингтон, 24 січня. — Злучені Держави, Великобританія й Франція вислали до Росії домагання, щоб вона згодилася на широку програму нарад на нарадах Міністрів Закордонних Справ Чотирьох Потуг. Вони теж висловили раду, щоб така конференція відбулася в Парижі, якщо Росія згодилась би на таку програму. В окремих нотах, які вислали до Москви згадані три Західні країни, сказано, що конференція повинна обняти „головні проблеми", які, на їх думку, дали підставу до теперішнього міжнародного напруження в цілому світі. В нотах сказано, що таке ставлення справи Совєтами, щоб обговорити тільки німецьку проблему, є „невистачальне нереальне".

Совєти вийшли з думкою ще 3 листопаду 1950 р. для відбуття нарад Чотирьох Закордонних Міністрів. Західні країни відповіли 22 грудня, що згодяться на переговори тільки тоді, коли будуть поставлені на денний порядок такі справи, які викликають натугу в світі. Москва відповіла 30 грудня і саме на її останню ноту іде оця відповідь з 24 січня.

КОЛ, БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ЗА РОЗМОВИ З „ВИСОКИМ СОВЄТСЬКИМ УРЯДОВЦЕМ"

Ню Йорк. — Луїс В. Доґлес, давніший британський амбасадор до Америки, візвав до „належно підготованої зустрічі або цілої низки зустріч" між Злученими Державами й відповідальним високим урядником Совєтів" з метою відновити правильне міжнародне порозуміння". Цю думку висловив Доґлес у промові до 350 членів „Паломників Злучених Держав" на обіді в готелю Валдорф Асторія. Він остеріг проти дальшого розколювання відносин між Совєтами і ЗДА, які „полягають тільки на розбудові сили".

„Перегони в збройних висмикуються часто з рук. Тому не біймося послуговатися дипломатичними практиками, які змагають до віднови правильних міжнародних вимін думок. Не біймося винаходити нові способи, якщо вони потрібні для передачі думок" — міркував дипломат.

СЕНАТОРИ ЗА ФОНДИ НА ОКРЕМЕ СЛІДСТВО НАД КОМУНІСТАМИ

Вашинґтон. — Сенатська комісія правил ухвалила фонди для правничої підкомісії на ведення сенатського слідства над комуністами й іншими підривними елементами окремо від комісії, яку покликав до життя президент Труман під головством адмірала Честера Німіца і окремо від комісії неамериканських діянь в палаті репрезентантів. Є надія, що повний сенат одобрить цю ухвалу і призначить $75,000 на один рік крім $1,000, які вже ухвалено для правничої підкомісії. Деякі спостерігачі завважують, що може прийти до зудару між сенатською підкомісією і комісією, настановленою президентом. Сен. Гомер Ферґусон навіть вийшов з закидом, що президент на те назначив свою комісію, щоб підкопати значення сенатської підкомісії, яка почала слідство над комуністичними затіями під проводом сен. Пата Мек Каррана.

ВСЕ ГОТОВЕ ДО СТАБІЛІЗАЦІЇ ЦІН

Вашинґтон. — Директор стабілізації цін, Майкел В. ДіСал, виявив, що він виготовив доручення для завернення взад і замороження всіх цін включаючи й цін на м'ясо. Є це перше урядове повідомлення, що стабілізація цін справді прийде. Він сказав це на нарадах спільної економічної комісії обох конґресових палат. Особи, які стоять в порозумінні з директором Економічної Стабілізації, Еріком Джанстоном, виявили, що розпорядок про стабілізацію цін появиться ще теперішнього тижня і що за ним піде розпорядок про хвилеве замороження платень. Він буде тимчасовий тому, що Стабілізаційна Рада Платень під проводом Сіруса Чінґа ще не готова з постійним пляном. Постійний плян має бути опертий на засаді „гнучкости", тобто легкого пристосування платень до життєвих відносин. Засада гнучкости стане придатною для виключення загрози страйків, які звичайно мають на цілі добитися підвишки платень.

В АМЕРИЦІ

● Френклин Д. Рузвелт Мол. син небіжчика президента, як конґресмен з Ню Йорку, хоче вважатися за двопартійного, тобто демократа і ліберала в політиці, але однопартійним, тобто демократом у Конґресі. Як демократ буде мати право старшинства при назначуванні до комісій у Конґресі.

● Пів мільйона наукових ступнів признали американські університети в минулому році. Є це на 18 відсотків більше ніж попереднього року. В останнім передвоєннім році випустили університети 216,000 осіб з науковими ступнями.

● Поліція в Ню Йорку арештувала 12 осіб за продаж наркотиків і в такий спосіб зламала рінґ злочинців, які продавали одурюючі ліки шкільній молоді. Місцеві газети переповнені вістями про зростаючі пороки в школах внаслідок заживання наркотиків.

ЛЕГКОВАЖАТЬ СОВЄТСЬКУ АТОМБОМБУ

Шікаґо. — Вилйем Л. Лоренс, звісний науковий журналіст зі щоденника „Ню Йорк Таймс", каже, що Совєти не мають більше як 12-15 перестарілих атомових бомб, які він називає „тарадайками" в порівнянні з американським моделем „супербомби" з 1951 р. Крім того Америка має великий запас таких бомб. Це сказав Лоренс у промові на зібранні Краєвого Товариства Оголошень і на пресовій конференції. Він теж заявив, що Совєти залишилися далеко позаду Злучених Держав у промисловому розвитку тому, що вони мають 20-40 раз менше урану ніж Західні країни. Лоренс дістав двічі нагороду Нобля за свої наукові праці. Він теж написав недавно книжку „Пекольна Бомба".

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД ЦПУЕ В НІМЕЧЧИНІ

В днях 16 і 17 грудня м. р. відбувся в Німеччині черговий з'їзд Центрального Представництва Української Еміґрації, на якому вибрано нову управу в такому складі: д-р В. Плющ — голова, З. Пеленський і Ю. Лінгарт — заст. голови, д-р К. Годованець — секретар та інші члени управи: полк. Є. Побігущий, інж. А. Гончарів, проф. П. Курінний, О. М. Старух, д-р І. Подригуля, о. д-р Ф. Побігушка та п-ні О. Павловська. В з'їзді — згідно з інформаціями в „Українських Вістях" — мало взяти участь тільки 18 з усіх 51 членів і кандидатів Головної Ради, бо інші вже виїхали до заморських країн. Було приявних багато гостей. Звіт з дотеперішньої діяльности здавали: дотеперішній голова ЦПУЕ, проф. Ю. Студинський, референт зовнішніх зв'язків ред. З. Пеленський та голова контрольної комісії д-р П. Мірчук. На з'їзді був приявний теж заступник голови ВО УНРади д-р С. Витвицький, якого вітав З. Пеленський. Д-р Витвицький в своїй відповіді висловив віру в повну консолідацію українських сил на громадському відтинку.

РОЗГРОМЛЕНО КОМУНІСТИЧНУ ДЕМОНСТРАЦІЮ ПРОТИ ГЕН. АЙЗЕНГАВЕРА В ПАРИЖІ

Париж, 25. січня. — Не зважаючи на урядову заборону, паризькі комуністи задумали влаштувати протестаційну демонстрацію проти ген. Айзенгавера, перед його тимчасовою головною квартирою в готелю Асторія. Проте, вони були розгромлені, ще заки потрапили зібратися на місці призначення. Як тільки почала збиратися демонстрація, на вулицях Парижа появилося, крім американської військової поліції для охорони ген. Айзенгавера, поверх 14,000 французьких поліцаїв, уніформованих і в цивільному, озброєних в кріси. Теж військо було на поготові. З около 5,000 комуністів, що повилазили на вулиці зі своїх нор, поліція заарештувала щонайменше половину та відставила для встановлення їх ідентичности. Все відбулося без будь-яких проявів насильства, бо комуністи були цілком заскочені рішучою акцією поліції і багато з них опинилося під поліційною „опікою" ще заки зорієнтувалися в чому діло. На сьогодні заповіджено подібні комуністичні демонстрації в інших містах Франції.

ГОЛАНДСЬКИЙ УРЯД У ВІДСТАВЦІ

Гааґа, Голандія, 25. січня. — Коаліційний уряд Голандії, що був при владі два і пів року, подався сьогодні у відставку, після того, як міністер закордонних справ Дірк Стіккер зрікся портфелю в наслідок парляментарної критики його політики з боку таки його партії. Негайно після резиґнації Стіккера, премієр Віллєм Дресс та його заступник ван Шаік зголосили королевій Юліяні відставку цілого уряду. Королева просила їх виконувати свої функції аж до створення нового уряду та негайно почала переговори зі своїми дорадниками. Стверджується, що цей уряд, створений з католицько-соціялістичної коаліції, добився найкращих успіхів як в домашній, так і закордонній політиці, а у відставку пішов через цілком другорядну справу щодо співконтролі з Індонезією західної Нової Ґвінеї. В додатку, відставка наступила в наслідок опозиції тільки малої меншости в парляменті. Вважається, що формування нового уряду потриває „деякий час".

В СВІТІ

● Воєнно-морські споруди аліянтських військ в Кореї відвідує тепер адмірал Артур Радфорд, головний командант американської фльоти на Пацифіку.

● Німецька Соціялістична партія виступила з обвинуваченням, що канцлер д-р Аденауер „заповнив" західно-німецьку поліцію бувшими нацистами та офіцерами СС.

● 4,000 осіб згинуло від вибуху вулькану в Новій Ґвінеї, засипані лявою та „вогненним дощем".

● Англійські м'ясарі звернулися до премієра Атлі з протестом проти драстичного зменшення пайків м'яса, що сталося в наслідок повільности в торговельних переговорах з Арґентиною, звідки Англія досі імпортувала найбільше м'яса.

● Триґве Лі, генеральний секретар О. Н., заявив, що Париж „відпадає" як можливе місце чергової сесії Генеральної Асамблеї та що сесія відбудеться правдоподібно, знову в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКА—„ВОРОГ СОВЄТІВ"

Річницю смерти Леніна, яку обходили в Большом Театрі в Москві в присутності самого Сталіна, присвячено не так Ленінові, як — Америці. Головна промова, яку виголосив комуністичний теоретик, Петро Поспєлов, була вцілости звернена проти Америки. Герисон Е. Сейлсбері, передаючи зміст цеї промови в своїй кореспонденції до часопису Ню Йорк Таймс, підкреслює, що в Москві не пам'ятають, щоб хтось говорив на такім великім совєтськім торжестві аж так образливо про Америку, як це було тим разом, та ще в приявності найвищих представників влади. Це тим більше, бо кожний переконаний, що ця промова була зааранжована самою владою і написана, можливо, в самім Кремлі та цілком певно добре провірена Сталіном. Тому саме Сейлсбері надає цій промові ширшого значення.

Ще не так давно совєтська пропаґанда постійно згадувала про вікову американсько-російську дружбу і закликала Вашинґтон „вертати до політики Рузвелта". Нові совєтські підручники історії, як і нова совєтська енциклопедія, теж написані в тому дусі. Тепер, як видно, змінився курс кремлівської політики. Значить, що Кремлеві прийдеться видавати нові підручники історії і нову енциклопедію, якщо мати на увазі те, про що говорив Поспєлов на святі в пам'ять Леніна. Він говорив про нову війну.

Совєтський нарід ніколи не забуде Америці того, що американські руки обагрені російською кров'ю ще з часів російської революції, заявив Поспєлов на початку промови. Тому саме, якби Америка пішла тепер війною проти Совєтів, то її жде та сама доля, якої зазнав Гітлєр, коли зважився напасти на Росію. Про це, як Америка рятувала Москву від неминучої катастрофи, не було — річ ясна — навіть найменшої згадки. Зате було багато мови, як то Злучені Держави переймають тепер місце Гітлєра та націстівського імперіялізму. Тепер немає ніякої ріжниці між давною націстівською Німеччиною і теперішньою капіталістичною Америкою, говорив Поспєлов.

Проте, совєтські підручники прийдеться поправляти найбільше таки в тих місцях, де згадується Вудрова Вилсона, який в оцінці Поспєлова став вже тільки „слугою капіталістичних акул", що намагався загарбати ще по першій світовій війні Сибір, а навіть і Кавказ. Це головний виновник проти-совєтських інтервенцій в часі, як большевики захопили владу в Росії. Американські капіталісти (властиво „бестії") беруться за подібне діло, бо нічого не навчились з сумної долі гітлєрівських імперіялістів, мовив Поспєлов.

Іншими словами, Поспєлов сказав Америці в грубий і лайливий спосіб те, що відноситься власне до провідників совєтського режиму. Їх бо руки забагрені десятками мільйонів невинної людської крови і це знають люди в Совєтах краще Америки. Що їх жде страшна народна пімста, в те хіба не сумніваються навіть в Кремлі. Звідси і така „певність" перемоги над Америкою. Хочеться залякати совєтських рабів і вибити з них заздалегідь думку про якусь нельояльність на випадок вибуху нової війни.

Промова Поспєлова вказує на переляк у Москві. Видно, що Кремль починає таки тратити віру, що йому вдасться ще далі обдурювати Вашинґтон. Часи Рузвелта і „дружби" минули і мабуть Кремль не має надії, щоб вони вернулися. Тому і такий великий зворот в совєтській політиці у відношенні до Америки.

Протисовєтський плебісцит

З воєнного терену в Кореї повідомляють, що значною перешкодою в виконуванні тактичних потягнень армії Об'єднаних Націй є велика кількість втікачів. Воєнні кореспонденти пишуть, що ніщо не стримує тих втікачів: ні холод, ні нужда, ні голод. Втікають перед комуністами під захист американських вояків, щоб тільки врятувати своє життя.

Можливе, що ті втікачі навіть не знають, про що йдеться у цій війні. Одначе, коли американці відступають, вони інстинктовно відчувають небезпеку, яку несе їм комунізм. За те не чути, щоб люди втікали перед військами аліянтів, які боряться проти комуністичних орд на Далекому Сході.

Американський журналіст Вилйем Генрі Чемберлин, згадуючи про свій недавній побут у Німеччині, переповідає розмову з д-ром Райнером Гільдебрандтом, який стоїть на чолі організації „Кампфґруппе ґеґен Унменшліхкайт" („Боєва частина проти нелюдяности"), яка діє в Берліні від двох років. Група д-ра Гільдебрандта обмежує свою працю тільки до „холодної" боротьби проти совєтської диктатури і підтримує мирний спротив проти терору, який шаліє у східній Німеччині. Звичайно дається допомогу німцям, що втікають з-під совєтської окупації до Західної Німеччини.

Гільдебрандт добре познайомлений з усіми подробицями терору, як і зі способами, як можна видістатись з комуністичної неволі й тому його інформації заслуговують на увагу. Він твердить, що від кінця війни перенеслося зі Східної до Західної Німеччини коло 1,200,000 осіб — цивільних і вояків — звичайно незаконно і то серед таких відносин, які загрожували смертю майже кожному втікачеві. Тільки подумати, яких великих треба було зусиль, щоб врятуватись. Бо ж під-совєтська поліція і прикордонна сторожа на те й є, щоб не випустити нікого з „червоного раю" до „західного пекла". Коли перехід з Західної Німеччини на постійний побут у Східній Німеччині є хіба винятком, то міґрація зі Сходу на Захід є масова.

Оці два приклади втечі від комуністів азійського населення в Кореї і европейського населення в Німеччині є багатомовні. Не треба навіть ніяких арґументів на ствердження, що це ніщо інше, як протест проти комунізму без'огляду на це, де цей режим встановлений.

Ще є інший приклад, про який недавно згадувано. Еспанські комуністи, які втікли від режиму Франка на французьку територію, почули, що їм усувається ґрунт під ногами, як Франція приступила до Північно-Атлантійського Пакту. Щоб на випадок війни не попасти назад під владу Франка, французький уряд дав їм до вибору: Переїхати до „червоного раю" під Совєтами, або виїхати на поселення на пустині французької Північної Африки. Коли прийшло рішатись, подавляюча більшість комуністів заявилася за виїзд до Африки, а не до Совєтів.

У цьому третьому випадку не було ніякої намови, не було примусу, а був даний вільний вибір. Серед таких обставин це ніщо інше, а тільки загальне голосування, це свого роду плебісцит. Як бачимо, він випав на некористь Совєтів.

Доволі часто згадується в американській пресі під теперішню пору про добровільний перехід на німецький бік соток тисяч вояків з Червоної Армії в часі війни Росії з Німеччиною. Теж і найновіші вісті з Совєтів згадують за бунти в Україні проти московських тиранів. Чи це не плебісцити, на які повинні тепер звертати особливу увагу рішальні чинники?

Але не треба далеко йти, а спитати таки американських комуністів, чи не захотіли б зазнати совєтського добра. Правда, вони нераз відвідували Совєти, явно й під фальшивими прізвищами, навіть кінчали там різні курси, на яких їх навчали, як можна найскорше й найлегше повалити американську форму влади і завести комуністичну диктатуру, але навіть і ті комуністи вертають назад до Америки і не виявляють великої охоти її покидати, коли їх сама американська влада до цього заставляє. Процеси проти комуністичних агентів та шпигів дають щодо цього дуже багато цікавого матеріялу. Те саме можна сказати про Канаду та інші демократичні країни. На параду до Москви, чи на якісь „наукові" з'їзди, чи по „пособія", охотників багато знайдеться в Америці, але на те, щоб цілком перенестись до „раю", то вже друга справа. Тут уже треба державі вживати судового процесу, а потім — як západe присуд — ще й сили, щоб депортувати комуністів - чужинців з „капіталістичного пекла" до „комуністичного раю".

Коли вже й в американському Конґресі появляються заяви в справі поневолених Москвою народів, то видно, що вже в Америці починають розуміти, де саме находиться „Ахілева п'ята" — всемогутньої Росії.

Очевидно самі заяви невистачальні. Пора подумати про практичний підхід до самої справи визволення під-совєтських народів.

І. Смолій

Література українського резистансу

Героїчним зусиллям одиниць, презрізними дорогами пробивається вряди-годи жива вістка з України на еміґрацію, а з нею лине подих Рідного Краю, прилітають метелики: книжки, записки учасників змагань, нариси, збірки поезій. За декілька років цього назбіралося досить, щоб сьогодні вже сміло можна було зробити короткі підсумки, щоб говорити про певне літературне явище, чітке тематикою й спрямуванням, а це про літературу українського резистансу.

Правда, імен, назв ще не багато, не всі вони нам відомі, не всі дійшли, і, головне, коли подібні явища в літературах інших народів уже майже завершені, література українського резистансу щойно розгортається, щоб, паралельно з героїчними і затяжними змаганнями народу, дати щораз нові документи цієї боротьби.

Повстання, творення та поширювання цієї літератури в умовах жахливого терору й доноцицтва — це окрема глава цих змагань, щоб не дати стерти себе з лиця землі і з пам'яті наступних поколінь, щоб втримати нитку традиції.

Коли розглядати поодинокі речі, що дійшли на еміґрацію в останньому році, то на окрему увагу заслуговує друковане на сторінках „Свободи" оповідання С. Дмитренко „Михайлик". Авторка розказує тут про малого хлопчину, що стає повстанським розвідчиком, бере участь у боях і наскоках повстанського відділу, а в моменті його розбиття рятує раненого командира. Авторка виявила тут безперечний літературний хист, зокрема в описі повстанських нічлігів та нічних наскоків на ворога. Все оповідання оповите теплотою любови до рідного краю. Воно живо нагадує своїм героїзмом і простотою оповідання Б. Грінченка „Олеся" з часів подібного всенародного лихоліття, — про геройську дівчину, що, рятуючи село від нападу татар, завела їх на лісові багнища. „Михайлик" може сміливо стати подібною лектурою для виховання молоді, і тому варто б видати цю річ окремою книжечкою.

З невідомих ще еміґраційному загалові видань треба згадати неперіодичне видання повстанського ґейби журналу „Чорний Ліс". „Чорний Ліс" містить статті на актуальні теми, нариси, спомини учасників різних боїв та вірші.

Нові імена на сторінках зім'ятих, порваних, понівечених у довгих мандрах підпільних видань — це взагалі окрема проблема. Нові імена є, є нові таланти. Вони ідуть на зміну впавшим Ю. Липі, Н. Позичанюкові, Отаманцеві. Вони творять тільки під мовчанку лісів, в темені підземних бункрів, не знаючи ніколи, чи дійде їх твір до читача, чи зуміє їх перо передати ввесь жах Апокаліпси, яку переживають.

І коли ви прочитаєте маленьку збірку поезій Марти Гай „До Зорі" — ви побачите, що всупереч всьому, ці імена не такі малі, що осяги літератури українського резистансу великі. Збірка „До Зорі" позначена чистим, непідробленим поетичним настроєм. Це в основному патріотична лірика, — тема, якій присвячено більшу частину всієї нашої поетичної продукції останніх десятиліть. І мимо всього безпосередність і свіжість образів.

„Потомились — ніч в марші,
На постою до зорі
в срібні роси клались спати,
притулились брат до брата"...
(„На постою")

Збірка з суцільним обличчям — оспівуванням повстанської боротьби. Мова збірки чиста, мельодійна, метрика різнородна:

„Яблуневий цвіт урвав,
мазепинку заквітчав.
Блиск від зброї аж сіяв.

Втім: це крик і плач в селі? —
Налетіли москалі,
порятунку хтось взивав...

Вдарили мов ураган!
Бій скипів... Розвивсь туман,
Тільки трупи клятих вкрив.

Впав і він — к'землі приліг,
білий цвіт його ж від всіх
поцілунком здоровив."
(„Яблуневий цвіт")

Приємно ствердити і свідомий ідейний зв'язок авторки з визвольними рухами інших народів. Вірш „Не здобути нам волі чужими" — написаний на мотив пісні французьких партизан! А вірш „Ляокоон", де авторка зобразила символічно змаг українського народу з російсько-большевицьким гадом-давуном, далеко переростає скромний задум цієї збірки і міг би натхнути не одного еміґраційного поета новою тематикою.

Цієї ж авторки нариси „Мініятури" мають на собі теж познаки великого таланту (Мініятура „Долі").

Недавно дарувало В-во „До зброї" еміґраційному загалові ще одну інтересну публікацію з літератури українського резистансу, а це спомини-хроніку С. Хріна „Зимою в бункрі".

Форма споминів чи не найпростіша і найлегша для очевидців і учасників подій, щоб описати все, не поборюючи трудноців мистецького оформлення матеріялу. „Зимою в бункрі" — це перша більша публікація, яку можна поставити поруч подібних публікацій інших народів з періоду резистансу.

Книжку читається з великим інтересом, бо це дійсно рідка нагода так безпосередньо, з першої руки, довідатися про те, що діється в Батьківщині. Читач приходить з трьома сотнями повстанців з Лемківщини через совєтський кордон в Україну в 1947 р., він побуває там уявно всю зиму 1947-48, він бачить очима повстанців все. Подихом покиненої Батьківщини віє з цих сторінок, подихом трівожної, повної трагедій і терпінь совєтської дійсности. Система доноцицтва, облав, безконечних ревізій, — провокацій не залишає місця на існування якоїсь найменшої вільної групи. Повстанці розсипаються по лісах на заздалегідь приготовані бункри, — щоб там перезимувати. У книжці подане життя в одній з таких клітин, в ямі, в сирій землі, в замінованій норі, що її заливає вода, довкруги якої тільки виють вовки, бушують пси, дики і безконечно сновигаються перебрані за дроворубів большевицькі шпиги, сексоти. Тісна і задушлива атмосфера цієї нори, де разом товпляться 9 людей, між ними 2 інтелігенти, селянські хлопці, один навіть неграмотний, і дівчина-героїня, вістун Тетяна — сонце цієї темної нори.

Автор нотує точно, інколи записуючи може й зайво меншеважні речі, всі події, свята, виправи на розвідки, аж до наскоку ворога на бункер і втечі. „Зимою в бункрі" — тематично ревеляція, і при кращій літературній обрібці та деякому поширенні ідейних обріїв ця книжка могла б стати такою ревеляцією і для чужого читача, спрагненого довідатися про підсовєтську дійсність та можливості протисовєтських дій. Для українського читача-еміґранта, що досі ставився з недовірям до можливости і факту організованих форм повстанської боротьби в Україні, розяснює вона остаточно загадку, чому повстанська боротьба втримується так довго в відомій совєтській дійсності. Це стало можливе завдяки кільком десятиліттям активізації українських народніх мас та вивченні елементарних засад конспірації. У сучасну пору — як це видно з книжки — повстанці можуть втриматися завдяки цьому, що вони не самі, що паралельно діє в народі в тісному зв'язку і порозумінні з ними цивільне підпілля, яке їх харчує, зодягає й остерігає перед ударами й наскоками. Так нагромаджена ідейна сила й досвід, що деінде, в умовинах еміґраційних спорів, виладовується часто на безглузду боротьбу зі своїми, знаходить там собі своє призначення в змагу з могутнім і безоглядним ворогом.

Висміваючи з наказу ворога повстанську боротьбу, назвав перед кількома роками О. Вишня оттакий повстанський бункер „Самостійною Діркою". — Публікація типу „Зимою в бункрі" та взагалі вся література українського резистансу вказує, що ця висмівана „Самостійна Дірка" завдяки посвяті і героїзмові борців, завдяки широкій ідеологічній платформі визвольного руху та міцній організаційній структурі, є для мурів кремлівської твердині смертельною небезпекою. У цій „Самостійній Дірці" лежить готовий динаміт. Тільки подати вогонь, а зрив може зрушити в основах грубі мури і ковані десятиліттями замки совєтської тюрми народів.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Д-Р В. ҐАЛАН

ЗУАДК в Дії

2

Для кого працює ЗУАДК в Европі?

Після масового переселення українських скитальців в заморські країни, в Европі їх все ще залишається поважна кількість, в цьому чимало таких, що в переселенчих можливостей вже навряд чи зможуть скористати. В Німеччині і Австрії перебуває ще всіх 36,713 українців, з того в Німеччині: в американській зоні — 20,431; в британській зоні — 10,091; у французькій зоні — 2,475. В Австрії, в усіх трьох зонах, є ще 3,716 українців, хоча статистика ІРО подає їх на 5,000.

Не всі українці в Німеччині і Австрії живуть в однакових умовинах. Найбільша їх кількість, бо 24,207, живе в таборах ІРО. З того в таборах ІРО живуть в Німеччині: в американській зоні — 10,919; в брит. зоні — 9,291; у французькій зоні — 1,299. В Австрії в усіх трьох зонах — 2,698. Крім того, в Німеччині в таборах на німецькій економії перебуває 4,456 українців. Кількість українців т. зв. приватників, отже таких, що живуть поза таборами, виносить в Німеччині: в амер. зоні — 4,437; в брит. зоні — 800; у французькій зоні — 1,176. В Австрії в усіх зонах їх є 1,021. Усіх „приватників" разом в Німеччині і Австрії є 7,434. Крім того 619 українців, головно тих, які вернулися з Бельґії, перебуває в німецьких т. зв. таборах втікачів, що існують в американській зоні Німеччини.

З усіх цих 36,000 українців в Німеччині і Австрії є приблизно 6,000 т. зв. „гард кору", себто хворих, інвалідів, старців і т. п.: Проте, треба припускати, що з усієї кількости скитальців поцастить ще переселити около 20,000, щонайменше це є в нашому пляні і в тому напрямку вже пороблено відповідні заходи. Отже залишиться в тих країнах около 16,000 українців, що потребуватимуть нашої постійної опіки і допомоги та які під цим оглядом в майбутньому будуть залежні в далеко більшій мірі, ніж тепер. Це ми мусимо мати на увазі в усіх наших плянуваннях і починаннях.

Крім цих людей в Німеччині і Австрії, є ще велика кількість, бо около 7,000 українців в Бельгії. Майже всі вони теж бажали б еміґрувати в заморські країни, якщоб тільки на це були відповідні можливості. Около 3000 готових і охочих виїхати за море є теж у Франції і поверх 7,000 в Британії. Отже загальна кількість українців в західно-европейських країнах, що бажали б переселитися за море та які на це переселення надаються, виносить поверх 34,000 осіб. З них тільки еміґранти у Великій Британії є самовистачальні під господарським оглядом, а всі інші потребували допомоги в минулому і потребуватимуть її ще більше в майбутньому. Рахуючись з фактом, що великій кількости цих людей не поцастить переселитися за море, треба пам'ятати не тільки про їх правне і матеріяльне забезпечення, але треба мати на увазі теж обставину, що жадна їх суспільно-громадська організація, включно з церковними, не може в теперішніх обставинах в д е р ж а т и с ь без зовнішньої допомоги. Це важлива справа, як йдеться не тільки про фізичне, але й морально-духове збереження тих людей та забезпечення їм можливостей відіграти відповідну ролю як одного з факторів наших загально-українських змагань.

Збори представників 56-ох українських організацій в Німеччині, які взяли участь в нарадах, скликаних ЗУАДКомітетом 11. листопада 1950в домівці ІРО Мюнхен-Пасінґ.

Апарат ЗУАДК в Европі.

ЗУАДКомітет працює в Европі через свою місію, директором якої є адв. Михайло Родик. Головне бюро місії З. У. А. Д. К. є в Мюнхені-Пасінґу, в американській зоні Німеччини. В цьому бюрі працює 24 урядників, в тому трьох з Америки і 21 з-поміж місцевих наших скитальців. В залежності від цього головного бюра працюють відділи ЗУАДКомітету в: таборі Функ-Касерне (5 урядників), Ауґсбурґу — 2 урядників, Людвіґсбурґу — 3 урядників, Швайнфурті — 2 урядників, та бюра одно у французькій зоні (3 урядників) і одно в британській зоні (2 урядників). ЗУАДКомітет сам оплачує тільки ті сили, що він сам вислав з Америки; місцевих урядників, як теж всі адміністраційні кошта, як вдержання офісів, канцелярійні видатки, транспортація і т. п., покриває ІРО. Місцевих урядників приділюється пропорційно до присланих з Америки. Мушу додати, що після моїх розмов з представниками ІРО в Женеві, Мюнхені та Зальцбурґу, ця міжнародна організація погодилася приділити нам дальших 8 місцевих урядників та відкрити нам п'ять нових відділів, з того три в Німеччині (Франкфурт, Амберґ і Карльсруґе) і два в Австрії (Капфенберґ і Віллях). Крім офісів та канцелярійного інвентаря, наше представництво в Німеччині має тепер власне авто, один півтоновий трок і п'ять „джіпів". З відкриттям нових відділів, мали б одержати один „джіп" теж на Австрію. Крім того, в Мюнхені маємо тепер два харчові магазини, один підручний і другий великий на залізничій станції. Ці магазини вщерть заповнені харчами, призначеними на допомогу для потребуючих скитальців. Підручний магазин, заповнений харчами, маємо теж в Зальцбурґу в Австрії.

(Дальше буде).

Микола Очерет

ПРОШУ ВСТАТИ!

Мій сусід, крем'язний степовик з Лубенщини, повернувся сердитий з засідання.

„Хіба це засідання? — промовив він сідаючи на стілець. — Усі говорять разом, усі кричать, усі хвилюються... Це скорше якісь партійні збори, а не засідання. То ж і толку з цього засідання буде стільки, як з тих засідань, що були в нашому колгоспі. Хоч правда там недаром засідання називались засіданням, бо то таки було засідання. Працюєш ото „добровільно" у Спасівку „ударними" методами цілий день коло машини, натомишся, а прийде вечір — тут би спать іти, але перед самим кінцем роботи приходить на тік голова колгоспу і дає наказ: „як тільки стане машина, — всі до селянського будинку на засідання. Доповідь робитиме сам секретар райпарткому про хід хлібоздачі". Ну, а раз голова колгоспу наказує йти на засідання, значить, те засідання потрібне на користь держави. Правда, голова колгоспу цілий день спить у себе під грушою, а ми працюємо, але ж ми знаємо, що коли оголошується таке важне засідання, де доповідь робить сам секретар райпарткому, то „явка" на засіданні мусить бути стовідсоткова.

Тож машина стає, я злажу із скирти і чим дужче поспішаю до сельбуду, щоб зайняти затишне місце. Прихожу у велику залю й вибіраю собі місце десь у кутку або під стінкою, бо ж спати хочеться, аж шкура болить. Та де там! Усі затишні місця вже позаймали і приходиться мені сідати посередині лави, хоч наперед знаю, що на такому місці буде не засідання, а одна мука. От усі посідали, закурили, хто там цигарку, хто люльку, а тут і лямпи позасвічували: одну на столі президії, другу на столику доповідача. Вийшла президія і голова колгоспу, відкривши засідання, дав слово секретарю райпарткома. А ми вже знаємо, що, коли доповідач сам секретар районного партійного комітету товариш Терентій, то чути його аж на току, таку він має „артань", — стеля ходором ходить!

Ото ж він, як і положено, зараз почав про великі досягненну колгоспу, далі про ролю колгоспників у будові соціялізму, а тоді як крикне: „Ми з вами таки збудуємо соціялізм в одній країні!" Голова колгоспу зараз же й командує: „Прошу встать!" Ми встали. Секретар аж посміхається, — так ото йому приємно від такого „сознательного подходу" до будови соціялізму! А голова далі командує: „Прошу сісти!" Посідали, а секретар знову доповідає про будову соціялізму й відмічає, що не все й не скрізь так як слід. „От хоть би й у вашому колгоспі: є ударники, стахановці, герої труда, — але є й ледарі, прогульники, зривщики трудової дисципліни, просто сказати: шкурники!" А голова колгоспу: „Прошу встать!" Секретар аж хитнувся у бік голови, але той спокійно подав команду далі: „Прошу сісти!"

Помовчав секретар, здвигнув плечима й заговорив далі, щось там перераховуючи. Числами так і сипле, так і сипле, та все про худобу: рогату й безрогу, велику й малу, а потім вже й за нашу колгоспівську худобу. „Хіба це порядок, що корови прогулюються цілий рік і не дають приплоду! Хіба це порядок! Або візьмемо хочби свині..." А голова знову командує: „Прошу встать!" Секретар аж підскочив до нього, але втримався, нічого не сказав, а голова вже просить сісти. Сідаючи, я не витерпів і оглянувся на тих, що по кутках, та така мене досада взяла, що аж сплюнув я від заздрощів, сів на своє місце, витяг люльку та й запалив.

А секретар щось там собі лопоче, та так швиденько, швиденько та чим далі все голосніш, а потім знову як крикне: „Де ви маєте таку свободу, в якій країні буває стільки засідань для побудови..." Тут голова візьми знову та скомандуй: „Прошу встать!" Як підскочить секретар до голови та як крикне: „Чого ти тут командуєш, коли я доповідаю?" — „А як же не командувати! Хіба самі не бачите? То ж коли не командуватиму, всі заснуть, собачі діти!"

Ну, ми тут зараз всі як підхопимо: „Хай живе комуністична партія! Хай живе наш батько Сталін!" А раз прокричали „хай живе наш батько Сталін!" — значить засіданню кінець, всі повставали та швидше додому спати, бо завтра за сонечка знову до машини.

Там ото дійсно було засідання, а тут — що, хіба це засідання? Говорю, що це „партійні" збори, а не засідання — закінчив мій сусіда й почав набивати тютюном свою люльку.

З наукових конференцій УВАН в ЗДА

Доповідь проф. П. Одарченка **„Функції прийменника в українській мові"** на відкритій конференції УВАН 14 січня 1951 року в Ню Йорку.

Проф. Одарченко почав свою доповідь з твердження, що тепер українська літературна мова переживає дві небезпеки: на Україні послідовно запроваджується русифікація української мови, штучне наближення її до російської мови, надто в пресі та підручниках. На чужині ж, серед українців, що живуть у різних країнах світу, мова засмічується під впливом чужомовного оточення. Найбільше хиб буває в стилістиці.

Проф. Одарченко сказав, що він не буде спинятися на розмовній мові, в якій українці на чужині роблять найбільше помилок, а зупиниться на мові підручників, преси та на мові текстів, випущених різними українськими установами. Він навів ряд хибних прикладів з газетної мови, а також з художньої літератури та українських офіційних текстів.

Як відзначив далі доповідач, для унормовання української літературної мови було багато зроблено ще до революції та в перші роки після революції. І тепер треба ширше користуватися словниками Грінченка, Голоскевича, Української Академії Наук 1924-33 років.

Проф. Одарченко докладно зупинився на вужчій проблемі стилістики, а саме, на уживанні прийменників в українській літературній мові. Він подав ряд прикладів уживання прийменників „перед", „за" „по", показавши хибне уживання їх та проілюструвавши правильне уживання, навівши низку прикладів з української клясичної літератури. Цим він показав, як багато відтінків має українська фразеологія, треба лише дбати за належний рівень культури нашої літературної мови.

В дискусіях взяли участь фахівці, а також практичні працівники на полі українського слова. Цінною була пропозиція редактора д-ра Демидчука про те, щоб УВАН взяла на себе труд систематично робити зауваження щодо мовних дефектів наших газет і побажав, щоб у газетах були спеціяльні мовні кутки. У відповідь на це співробітники УВАН висловили побажання створити спеціяльну комісію для переведення цієї роботи.

Л. Д.

Польські „бздури"

Польський лондонський тижневик „Вядомосьці" з 3-го грудня ц. р. помістили статтю відомого польського історика старої генерації Владислава Студніцкого п. н. „Справа українська". В тій статті автор з притаєним вдоволенням, намагається доказати, що українці мають тільки дуже малі вигляди на незалежність, бо їх уже дуже винищили большевики. Закінчуючи статтю, п. Студніцкі пише:

„Підчас другої світової війни німці не пробували створити незалежну українську державу. Тільки в Малопольщі створено українські дивізії СС, але вони не були вжиті на фронті. Служили німцям для вимордування жидів і до здушування варшавського повстання.

„Німці ввійшли до Східної Малопольщі, маючи три українські компанії під проводом Бандури. Бандура проголосив незалежність України і почав різню поляків. Замордовано 12 професорів лікарського факультету, 10 професорів політехніки. Німці, бачучи, що бандуровці не мають впливу на російській Україні, а в краю витворюють тільки анархію, взяли під ключ цілий штаб бандуровців. Тоді бандуровці почали агітацію проти набору українських відділів.

„Але Мельник і його приятелі продовжували вербування, вияснюючи, що звербовані не підуть на фронт, тільки вигублядь поляків у Східній Малопольщі. Це вони при кінці 1943 р. і в половині 1944 почали на велику міру різню поляків на Україні. Викинено з осель пів мільйона польських селян. Замордовано около 100,000. Палено католицькі костели".

Після цих соковитих і сензаційних „інформацій", автор уважає, що:

„Між Польщею й Україною існує підставовий антагонізм, і ділити їх буде завтра справа Східної Малопольщі. Політичну силу українізму становить українська еміграція в Канаді і ЗДА. В Канаді українці мають кількох представників в парляменті. Еміграція українська в Канаді і ЗДА видає багато українських часописів. Поважні видання в англійській мові реклямують Україну як противницю Росії.

„По другій світовій війні приєднано до України східну Малопольщу, Буковину і Закарпатську Русь. Через фіктивну самостійну Україну, Росія має доступ на Балкани і до середущої Европи. Майбутнє польської справи значною мірою буде залежати від того, чи Захід зрозуміє, що Україна завжди буде переднім становищем Росії і що на український сепаратизм, який щонайвище може ослабити Росію, числити не слід".

Від себе додамо, що цей Студніцкі має вже 84 роки, тож і годі рахувати на те, що він ще в життю помудрішає, чи хоч стане чеснішим в передачі інформацій.

ДОБРУС ПЕРЕД АМЕРИКАНСЬКОЮ ГРОМАДСКІСТЮ

В першій половині цього місяця в „Будинку Свободи" в Ню Йорку американська „Ліга оборони робітників" влаштувала прилюдне слухання свідків із-за залізної заслони про факти примусової рабської праці в СССР і її сателітів та винародовлення окремих націй.

Серед представників німецьких, чеських, мадярських, російських, румунських, жидівських виступали зі своїми свідченнями від імени ДОБРУС-у інж. Діденко та д-р Дивнич. Діденко, як політичний в'язень іркутського табору для науковців та інженерно-технічних фахівців, розповів разючі факти про „науку за дротами", про рабську наукову працю в таборах. Його свідчення, поруч з свідченнями представника німецької ліги захисту прав людини та жидівського представника, викликали особливе зацікавлення присутньої публіки.

Дивнич подав зовсім невідомі досі факти про винародовлення большевицькою Москвою окремих національностей Північного Кавказу.

Свідчення, що відбувалися у формі запитань і відповідів та окремих заяв, записувалися тут же на плити „Голосу Америки". В залі, наповненій американськими слухачами, був відомий соціялістичний діяч, Нормен Томас, що був багатьома наворотами кандидатом своєї партії на президента ЗДА, а також представники американської преси. Деякі американські газети (напр. Ню Йорк Пост та інші) подали ширші звіти про це слухання зокрема і про виступи українських представників - членів ДОБРУС-у. Всі матеріяли слухання Ліга Захисту Робітників уже подала до Соціяльної Комісії ОН.

Деякі члени ДОБРУС-у, як Самійленко, Діденко та інші роблять подібні виступи перед американськими авдиторіями систематично і з великим успіхом.

В. Б.

НОВІ КНИЖКИ

Клюб Приятелів Української Книжки. Книжка П. Ол. Гай-Головко, Поєдинок з дияволом. Фільми наших днів. Том другий. Видавець Іван Тиктор. Вінніпеґ 1950. Обкладинка мистця Мирона Левицького. Сторін 160. Ціна $1.

У 282-гому числі „Свободи" (з 5-го грудня м. р.) на 4-тій стороні в 4-тій шпальті була поміщена коротка рецензія I-го тому твору Ол. Гай-Головка „Поєдинок з дияволом", о-це за місяць появився вже II-гий том цього твору: про нього також треба сказати кілька слів — тимбільше, що він на те вповні заслуговує.

Другий том цих „фільмів наших днів", як скромно назвав свій твір письменник, далеко ще сильніший як перший. Читач просто задихується чи захлиснеться з жадоби, з якою читає цей том: така цікава тут тематика і таке мистецьке її зображення. Без перебільшення говорячи, читачеві прикро і сумно, що на 160-тій сторінці того тому кінчається і ввесь твір!

Тут описані скитальські злидні, особливо доля українця, якому постійно грозить репатріяція до СССР. Людина, переслідувана москалями-большевиками від уродження; людина, що втратила всю молодість, всю рідню, все життєве щастя, вкінці цілу батьківщину — видістається з трудом у вільний демократичний світ — і тут, як грім з ясного неба, зазнає чергових переслідувань і боїв — поєдинку з червоним дияволом!

Цю книжку мусить прочитати ввесь український загал, як і прочитав, наприклад, книжку Кравченка: „Я вибрав волю!" Але книжка О. Гай-Головка промовляє більше сердечно, більше з нутра, безпосередно! Книжку О. Гай-Головка конечно є перекласти на англійську і на інші світові мови. Нехай ввесь світ прочитає її і нехай довідається, що пережив український скиталець!

Клюб Приятелів Української Книжки у Вінніпеґу (видавець Іван Тиктор) — як бачимо, здійснює свій плян видавання точно, як заповів він був його. Річна передплата на 8-12 книжок (разом 1680 сторін друку) коштує ледве $9.50, піврічна — $5. Акреса: Ukrainian Book Club, 834½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Ставаймо всі масово передплатниками цього Видавництва, щоб нова українська книжка дійшла до кожної української хати!

Евген Яворівський

Конференція Матірного Союзу Українок

Ню Йорк. — В неділю, дня 21 січня, відбулася тут конференція провідного активу довоєнного українського жіночого руху, ціллю якої було всеціле урухомлення діяльности Матерного Союзу Українок на еміґрації. Крім членів Головної Управи присутні були колишні діячки філій і кружків краєвиго Союзу Українок, представниці давньої іміґрації та молодого жіночого покоління. Нарадами проводили пп. Мілєна Рудницька і Параскевія Багриніввська.

Конференція, вирішивши цілу низку питань практичного характеру, приняла наступні резолюції: 1. Конференція вітає гаряче віднову діяльности Матернього С. У., якого вважає виразником національно-громадських ідей і змагань українського жіноцтва на еміґрації. Ця віднова не має наміру ослаблювати існуючі жіночі організації, навпаки, вона є необхідна для підсилення та збагачення мислю і досвідом зорганізованих змагань українського жіноцтва. — Матерній Союз Українок спіратиме свою діяльність на тих самих програмових і політичних засадах, на яких він працював на Рідних Землях, пристосовуючи їх до нових обставин. Він буде і надалі загально національною установою українського жіноцтва з виразно демократичною ідеологією. Своє головне завдання він бачить у службі українській визвольній справі через громадську активізацію українського жіноцтва та поглиблення його духовости. — 3. Аж до скликання Загального З'їзду, який відбудеться в першій половині ц. р., управа М. С. У. спочиває в руках вибраних на Рідних Землях та перебуваючих на еміґрації колишніх членів Головного Виділу С. У та кооптованих Конференцією громадянок. — 4. Конференція звертається з закликом до українського жіноцтва ставати в ряди М. С. У. і таким чином скріпити вплив української жінки на цілість українського життя. — 5. Конференція заявляє, що М. С. У. дасть всебічну підтримку Закордонному Державному Центрові і вважає, що довкола нього повинні об'єднатися всі сили українського народу.

М. Р.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 32 РОКИ ТОМУ?

23 січня 1919 р.

ЛЬВІВ У РУКАХ УКРАЇНЦІВ

Вашинґтон, 21 січня 1919. — Українські війська здобули Львів, як про це сповіщає телеґрама до департаменту закордонних справ, покликаючися на вістку, подану в віденськім щоденнику „Ноє Фрає Прессе". За дальшими вістями цього часопису, місто Львів находиться під бомбардуванням ще від Нового Року. Обі сторони, поляки й українці, потерпіли важкі втрати. Втрати українців доходять до 2,000 вояків.

РУМУНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЙМАЮТЬ ЛЬВІВ

Лондон, 20 січня 1919. — Маршал Фош, начальний командант військ Аліянтів, видав наказ, щоб румунські війська обсадили Львів.

Париж 17 січня 1919. — Українська мирова делеґація прибула на французько - італійську границю, одначе була приневолена повернутися до Турина (в Італії), бо французька влада не хотіла пустити її до Парижа.

25 січня 1919 р.

ЗЛУКА ГАЛИЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ З УКРАЇНОЮ

Берно (Швайцарія) 20 січня 1919 р. — До Швайцарії наспіла урядова вістка, що уряд Галицької Республіки, яка обіймає колишні австрійські території, заселені українцями, проголосив злуку Галицької Республіки з Україною. Провізоричний уряд Галицької Республіки подав це до відома урядам Аліянтів і Мировій Конференції (в Версалі) та зажадав признання цієї зміни, опертої на праві самовизначення.

ЗЛУКА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

У редакційній статті пише „Свобода": „Телеґрама зі Швайцарії доносить, що Західна Українська Республіка проголосила злуку з Київською Народною Республікою. ...Сповнилися мрії українського народу; сповнилися надії тих, що за цю велику ідею проливали кров і віддавали життя. Радіють сьогодні українці в Києві, що не буде границь серед народу українського, що у Львові вони будуть так само вдома, як у Києві. Радіють українці галицькі, буковинські і закарпатські з угорської України, що не даром вони терпіли і проливали кров, бо прийшла година, коли вони свобідною волею злучилися зі своїми братами, аби скінчити неволю і жити життям вольним, новим. Українці американські неменше радіють цією великою подією. Радіють, що сповнилася мрія їх і їхніх батьків; що як будуть вертатися до Старого Краю, то вже поїдуть на Україну, до Української Народної Республіки.

„Ще багато треба буде боротьби і праці, заки ця з'єдинена Українська Народна Республіка буде сильною і непереможною і до цієї боротьби кожен українець і українка мусять доложити труду і посвяти, але сила у єдності передусім. Як наші браття в Старім Краю подають собі руки і єднаються, та лучать рідні землі, то це облегчить оборону України і запевнить їй силу, розвиток і кращу майбутність".

ЗІ СПОРТУ

УАСТ — Деніш СК 5:1 (1:1)

УАСТ: Сохан II; Шмігель, Палій; Голюка, Гарасим, Серант; Хижак, Банах, Павлюк, Лапичак, Лютак.

Деніш СК: Куммінс; Долян, Гавкан; Аддавіцу, Галлягтер, Позе; Соліс, Какомес, Гоннелі, Камос, Клсен.

Суддя: А. Шмідт.

Публики: біля 200.

Ворота: 40 хв. 1:0 Павлюк, 41 хв. 1:1 Геннелі, 52 хв. 2:1, Павлюк, 65 хв. 3:1 Банах, 74 хв. 4:1 Хижак, 97 хв. 5:1 Павлюк.

Відношення корнерів: 7:2 для УАСТ.

Ню Йорк, 21. 1. 1951. — Всі сподівання на теплу й гарну погоду не здійснилися, хоч ще в суботу було „чути весну в повітрі". В холоді й вітрі проводилися і змагання УАСТ проти досить слабких, але симпатичних данців, які займають сьоме місце в таборі „Нешенел Ліг". Змагання помимо шістьох здобутих воріт велися на дуже низькому рівні.

В першій половині данці грали з вітром і, не показуючи навіть доброї гри, мали легку перевагу в полі. Їхній центровий Геннелі (ч. 6) — найкращий побіч воротаря в данців — все був загрозою святині Сохана II. Аж в 40 хв. Павлюк, на якому в першій половині було помітне змучення, із сольового загравання здобув провадження. Не минуло ще й хвилини, як Геннелі притомно вирівняв при нереакції Сохана II. В другій половині, яка вповні належала нашим, вітер помагає УАСТ виграти змагання, хоч всі здобуті ворота були „на місці", але вони не були плодом ані доброї комбінації, ані спеціяльного бажання. Немає ніякого сумніву щодо виграної в такому вигляді, бо вона могла і повинна була бути двоцифровою!

Після цієї виграної УАСТ при сімох грах, 4 виграних, 2 ремісованих, одної програної і при відношенні воріт 21:10 та 10:4 пунктах далі займає в табелі шосте місце і теоретично має на один пункт шансів здобути першенство Національної Ліги. Та справа не мається так як би хотілося і як це показує вислід проти амбітних данців. УАСТ після програної до УСК-у (24.XII.1950) 4:6, яка явно показала симптоми „заходу" його заслужених зірок на нашому футбольному небозводі, ствердило це твердження й сьогодні. Вже не поодинокі „артисти" — а ля Гарасим, — а тільки дружина в повному розумінні цього слова може подавати надії на мистецтво. Проти данців успішні не використали, бо, і не бажали, безліч ситуацій, яких вони біде більше не зуміють використати проти сильнішого противника. В нападі лише „новоприбулий" Хижак (б. змагун УРСТ „Лев" Міттенвальд) і Павлюк другої половини могли задовольнити. Найбільш впала ввічі необоснована обсада поодиноких позицій. Так Лютак, Лапичак — змагуни дефензиви — в нападі, як і напасник Голюка на помочі не були на своїх притаманних постах і через те не дописали. Вважати Банаха тільки за прекрасний голь в правий ріг за повноцінного напасника не можна. Все таки його хвора нога дає деяке оправдання. Гарасим — більше як все концертовий. Серант слабший, але на місці. З оборонців Палій дуже добрий. Проте, він мусить навчитися брати м'яч з кожної позиції, а не ставити собі „на ногу". Було б бажано, щоби співзмагуни Шмігля трохи більше „заразилися" його бажанням не тільки перемогти, а й грати взагалі. Дебют Сохана II на воротах помимо безробіття треба вважати вдалим.

В передматчі юніори УСК-у в складі: Сосяк, Коваль, Стек, Підгорецький Ярослав і Роман, Герцик, Український, Кучабський, Вітко, Олійник, Животченко перемогли юніорів СК Елізабет 1:0 (1:0) за першенство кляси „ліга-юніори" в Німецько-Американському Футбольному Союзі. Одинокі ворота здобув Кучабський. Через вітер гра втратила на гарності й не дала змоги вповні показати футбольного вміння, яким озброєні молоді елізабетці, а головно юні ускіці — тамтогорічний майстер юніорів в лізі ЕДСЛ. Суддював п. Р. Скоробагатий.

Роман Лисняк

СПОРТОВІ ВІСТІ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Неділя, 21 січня 1951. Другі з черги змагання 7-го зимового турніру (в галі), за мистецтво міста Шікаго, У. А. С. Т. „ЛЕВИ" перемогли Італійсько-Американське Спортове Товариство „РЕНДЖЕРС" 2:1. Ворота здобули: Куцан Б. і Маркевич Р.

Слідуючі змагання 7-го турніру відбудуться в неділю 28 січня 1951 з Італійсько-Американським Спортовим Клюбом „АПОЛЛЬО".

ЧЕРГОВИЙ ВЕЧІР В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 25 січня — Літературно-мистецький Клюб повідомляє, що його черговий вечір буде присвячений „Переглядові малярських технік". Доповідь на цю тему виголосить Любомир Кузьма. Вечір відбудеться, як звичайно, в год. 7.30 в приміщеннях Клюбу при 149 2-га евеню в найближчу п'ятницю 26-го січня.

ВИДУРЮЮТЬ ФОНДИ ЧЕРЕЗ ВИЗНАЧНИХ ЛЮДЕЙ

Ню Йорк. — Використовуючи імена членів кабінету президента Трумана, сенаторів і губернаторів спілка змовників зібрала $13,000 на добродійну установу, яка загалом не існувала. Вони назвали установу „Рузвелт Ют Сентер", завели телефон в пивниці під ч. 2443 Бродвей коло 91 вулиці і звідти телефонували до різних людей, щоб присилали фонди на втікачів у Державі Ізраїля. У деяких випадках вони твердили, що телефонують від президента дільниці Мангатен Роберта Вагнера і тому діставали чеки від адвокатів, лікарів, банкирів і бизнесовців, уживаючи їх на свої потреби. Поліція приловила таких головних „пташків": Бенджаміна Голцберга і його сина Ернеста, Вилієма Гарлі, Александра Латана і Луї Салазара.

КИТАЙЦІ ЗВІЛЬНИЛИ 54 ЯПОНЦІВ

Токіо, 25. січня. — Китайська пресова агенція повідомила, що один комуно-китайський пароплав заплив до південно китайського порту Фукуока та висадив там 54 японських рибалок, захоплених на морю в грудні минулого року. Всі японці були переодягнені в комуно-китайські військові уніформи.

● Спеціяльні університетські курси відкрив університет Колумбія в Ню Йорку для таких, що не покінчили середньої школи. Кандидати мусять здати вступні іспити, щоб виказати свої спосібности.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

„ПИСЬМЕННИКИ-ГРОМАДСЬКІ ДІЯЧІ"

Стахановці виробництва, люди науки і мистецтва, літератури, як найдостойніші сини та дочки народу, — пише одна з київських газет, — удостоїлися високої честі і великого довір'я трудящих — їх обрано кандидатами в депутати. Першим з-поміж кандидатів названий О. Корнійчук, чотири рази лавреат сталінської премії, двічі орденоносець Леніна, нагороджений органом червоного прапора. Другим кандидатом — О. Гончар, двічі лавреат, орденоносець і автор „Прапороносців". Інші кандидати це П. Вороньско, О. Іваненко, І. Ле, О. Ільченко і М. Пригара.

(„У. Д.")

ФУНДАЦІЯ РОКЕФЕЛЕРА НА РОСІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Ню Йорк. — Упродовж трьох останніх місяців 1950 р. Фундація Рокефелера виплатила на різнородні цілі понад $3,000,000. Між дарами є придили на наукові цілі, а між ними теж і на Російський Інститут Колумбійської Школи Міжнародних справ. Цей інститут дістав $420,000 як допомогу на вивчення спеціялістів у російських справах. Університет Корнел дістав $325,000 на підтримку осередку студій над Південно-Східною Азією. кола.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє своє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 28. січня, точно в 1. год. по полудні, в У. Н. Домі. Просимо членів і членкині прибути і бути присутніми на зборах, бо буде звіт контролі та вибір уряду. Щиро дякуємо нашим членам, що всі поплатили свої вкладки за місяць січень і повідомляємо, що на річних зборах можна буде заплатити свої вкладки на наступний місяць лютий, особливо ні члени, що платять річно. — М. Весоловський, предс.; В. Панькін, кас.; Е. Воловняк, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членкиням і членам, що з важних причин мітинг перенесено з 21. січня на неділю, 28. січня, точно на год. 4. пополудні, в галі У. Н. Дому, 279 Кінгс Гайвей Вест. Є багато справ до полагодження, тому уряд просить всіх членів прибути на час і полагодити справи як слід. — За уряд: Ф. Гувара, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр., Р. О. Box 43, Southport, Conn. Tel.: Fair 92078.

ЕМБРІДЖ, ПА. — На річних зборах Бр. св. О. Николая, від. 276, 10. грудня 1950, вибрано такий уряд на 1951 рік: І. Новаківський, предс.; М. Гринсвич, заст.; Н. Білик, фін. секр.; М. Шибінський, заст.; Д. Драб, рек. секр.; Й. Прокопович, кас.; І. Ліцовський і В. Дністрян, контролори; Т. Кульчицький і П. Плішка, контролори бизнесу; М. Фук, менаджер дому і бизнесу. Збори відбуваються в кожну другу неділю по першім. В справі членських вкладок члени зволять відноситись до секретаря Йосифа Білик, 697 Glenwood Ave. — М. Фук, менаджер.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться цеї неділі, 28. січня, в год. 5.30 попол., в У. Н. Домі при Флїт вул. Приявність кожного члена є обов'язкова. Буде річний звіт, вибір нового уряду і різні важні справи до ухвалення і полагодження. Кожний член має заплатити свою вкладку за січень, а довгуючі члени обов'язково мають вирівняти свої вкладки, інакше будуть суспендовані. — П. Костик, предс., І. Патуляк, касир, В. Кушнір, секретар.

БАЛТИМОР, МД. — Тов. ім. Івана Франка, від. 337, повідомляє цих членів, що не були присутні на річних зборах, що на 1951 рік вибрано такий уряд: Т. Чорній, предс.; П. Семенків, заст.; О. Стельмах, секр. і скарбн.; В. Зелинський, заст.; В. Стельмах, А. Захарків і В. Захарків, контр. комісія. Рішено відбувати місячні збори відділу кожної першої неділі місяця в год. 12. вполудне в салі при укр. катол. церкви, 524 S. Wolfe St. Також рішено, що кожний дорослий член має вплачувати місячно 5 ц. на адміністраційні видатки відділу. — Т. Чорній, предс.; О. Стельмах, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Пресв. Богородиці, від. 33, повідомляє, що річні збори відбудуться в понеділок, 29. січня, в 7:30 ввечорі, в Укр Домі при 93. вул. і Кенвуд Еве. Проситься всіх членів і членкинь прибути на ці збори, бо буде вибір нового уряду на 1951 рік. — К. Нієсвич, гол.; А. Дудик, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 21. січня 1951 р. померла членкиня Бр. св. Михаїла, від. 235 У. Н. Союзу в Росфорд, О. МАРІЯ ВАТРАЛЬ.

Покійна походила зі села Босько, пов. Сянік. Полишила в смутку мужа Михайла, 5 синів, 2 дочки і 5 внуків.

Похорон відбувся 23. січня з церкви св. Михаїла в Росфорд, О. — В. І. П.!

Н. Шестак, секр.

Дня 17. січня 1951 року помер нагло СТЕФАН КОРЧИНСЬКИЙ,

член Бр. св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союзу в Дітройт, Міш. Покійний походив зі села Ласківці, пов. Теребовля, Західна Україна. Полишив в глибокім смутку подружену дочку Марію і 2 внуки.

Похорон відбувся в суботу, 20. січня, з похоронного заведення до церкви св. І. Хрестителя, а опісля на цвинтар Holy Sepulchre. — В. П. П.!

В. Бартош, секр.

ТАРЗАН, ч. 2519. Одна нагода на тисяч.

„Постановлено, щоб старий пішов до дому архівів" — переклав Сагот. — „А ви всі на арену!".

„Що це значить, Ггак" — запитався Іннес — „бути засудженим на арену?"

„То ми маємо одну нагоду на тисяч остатися живими" — відказав Ггак.

„Ггак, чи мусимо побити того дикуна" закликав Іннес.

„Так, якщо хочемо жити" — кивнув Ггак. — „Але ось глянь, Іннесе". — „Це шаблевий зуб" — охнув Іннес. „Це Тгак, якого ми могли були вбити" — сказав Ггак спокійно. — „Одначе Тгаґ і Тараґ разом — ми засуджені на смерть, Давиде!"